Accent Islamofobie

Moslims zoeken heil bij mensenrechtentribunaal

WASHINGTON Mark Steyn is gezegend met een scherpe pen, waarmee hij bijna altijd wel iémand beledigt. Met name moslims en de islam zijn gewilde doelwitten van de Canadese columnist, woonachtig in Washington.

En zoals de Nederlandse tekenaar Gregorius Nekschot ontdekte, evenals steeds meer schrijvers en kunstenaars in het Engelse taalgebied: een beledigde moslim weet de weg in de juridische wereld.

Zo besloten Nayer Habib en Mohamed Elmasry van het Canadese Islamitische Congres om zich te beklagen bij het Mensenrechtentribunaal in Vancouver, omdat het weekblad *Maclean's* in 2006 een omslagartikel plaatste: 'Waarom de toekomst aan de islam toebehoort.'

Het verhaal kwam uit Steyns boek, *America Alone* (2006), een controversiële bestseller over de dreiging van de islam voor het vrije Westen.

De klacht luidt dat Steyn 'alle moslims' stigmatiseert en beledigt, dat is 'islamofobie'. *Maclean's* moet dit toegeven en rectificeren, vinden de klagers. Ook kunnen de drie rechters geldboetes uitdelen. Het bewijsmateriaal voor de aantijging van 'belediging' is gering.

***Maclean's* beschouwt de zaak als een 'niet te rechtvaardigen inperking van de vrijheid van meningsuiting'. Steyn en het blad hebben grote moeite met de oordelende instantie. De tribunalen zijn speciale rechtbanken die uitsluitend discriminatiezaken horen. Belediging, een subjectief begrip, kan er worden geïnterpreteerd als een *hate crime*, die geen weerwoord in de vrije pers, maar juridische sancties rechtvaardigt.**

De zaak van Steyn krijgt in de VS en Canada – en vooral op internet – veel aandacht. Inmiddels zijn het niet meer alleen Steyn en bevriende bloggers die 'showproces' en 'schertsrechtbank' roepen.

'Een bizar en beangstigend spektakel', oordeelde het dagblad *The National Post*. 'Het mensenrechtentribunaal heeft geen recht om te besluiten wat gepaste meningsuiting in Canada zou kunnen zijn', zei Jason Gratl, advocaat van de Canadese Vereniging van Journalisten. Ook parlementsleden keren zich tegen de tribunalen. Keith Martin en Rick Dykstra willen een parlementair onderzoek.

In de mensenrechtenwet gaan 'grove fouten' schuil, en in de tribunalen wordt de vrijheid van meningsuiting 'regelmatig met voeten getreden', aldus Martin.

De hoorzitting duurt tot vrijdag. Steyn blogt zelf niet over het proces, maar op zijn website worden wel citaten gelicht uit de klacht. 'Steyn is niet grappig!', stond er dinsdag in grote letters – wat een leugen is.

Op zijn website zijn tal van links naar weblogs te vinden waar de zaak op de voet wordt gevolgd: www.marksteyn.com.

Diederik van Hoogstraten

Somalië: 'Ergste crisis sinds tien jaar'

GENÈVE Somalië staat aan de vooravond van de ergste humanitaire crisis van de afgelopen tien jaar. Water- en voedseltekorten, toenemend geweld en de zware droogte die het land teistert, leiden tot bijna onmenselijke omstandigheden om in te leven. Dat zei woensdag Pascal Hundt, hoofd van de Somalische delegatie van het Internationale Rode Kruis.

'Mensen zijn volkomen uitgeput van de ononderbroken strijd om te overleven', aldus Hundt. Door het geweld tussen regeringstroepen en opstandelingen zijn duizenden mensen op de vlucht geslagen. Zij leven nu in de open lucht of in tentenkampen, zonder toegang tot medische zorg.

Somalië bevindt zich al langer in een humanitaire crisis, maar nu loopt het volgens het Rode Kruis de spuigaten uit. Daarom worden de komende tijd meer dan 400 duizend mensen voorzien van een rantsoen van gedroogd voedsel, waar ze vier maanden mee kunnen doen. Ook krijgen 150 duizend mensen dekens, materiaal om onder te schuilen en kookbenodigdheden.

Somalië kent geen functionerende regering meer sinds 1991, toen dictator Mohamed Siad Barre werd afgezet. **ANP**

Marine VS mag Birma niet helpen

RANGOON Vier Amerikaanse marineschepen met hulpgoederen voor de slachtoffers van de orkaan Nargis zullen vandaag de wateren rond Birma verlaten. Volgens admiraal Timothy Keating van U.S. Pacific Command zijn de afgelopen twee weken minstens vijftien verzoeken van de Amerikanen om hulp aan land te mogen brengen door de Birmese junta afgewezen.

'Ik ben gefrustreerd dat we in staat zijn hulp te bieden aan honderdduizenden slachtoffers en om verder verlies aan mensenlevens te voorkomen, maar dat we daartoe niet in de gelegenheid worden gesteld door de halsstarrige houding van de junta', zei Keating. De schepen gaan nu weer aan de slag met hun normale werkschema, aldus een verklaring van het hoofdkwartier van Keating op Hawaii.

Mocht de Birmese overheid zich bedenken, aldus Keating, dan is de marine alsnog bereid hulp te verlenen.

Ook Franse en Britse marineschepen in het gebied hebben geen toestemming gekregen om hulpgoederen aan land te brengen. **AP**

Doden bij aanslagen in Afghanistan

KABUL Hevige gevechten tussen coalitietroepen en opstandige strijders in de Zuid-Afghaanse provincie Helmand hebben dinsdag aan zeker twaalf rebellen het leven gekost. Bij twee zelfmoordaanslagen kwamen woensdag drie Afghanen om het leven.

De eerste zelfmoordaanslag was gericht tegen Canadese soldaten in Kandahar. Hierbij kwamen naast de aanslagpleger een Afghaans kind om en raakten 23 mensen gewond. Bij de tweede zelfmoordaanslag in de provincie Khost kwam de aanslagpleger om en raakten zestien burgers, vier politieagenten en drie ambtenaren gewond.

Geweld in Afghanistan kostte alleen dit jaar al het leven aan achtduizend mensen. **AP**

Advertentie

Het is nieuw
en brengt je thuis...

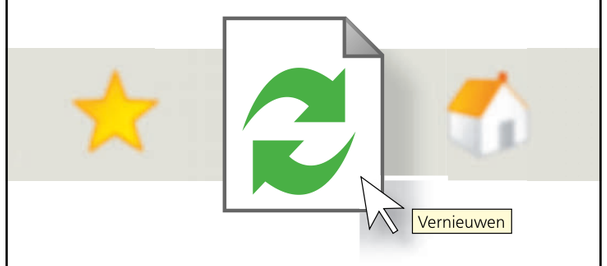

NS.nl geeft antwoord op al je vragen.
Ga mee

Door nieuwe immigratiewet ontstaat gebrek aan goedkope Bengalese arbeidskrachten

Britten vrezen voor hun curryhuizen

Reportage

'Britse banen voor Britse werknemers', beloofde Gordon Brown. Maar wie bereidt dan de *chicken tikka masala*?

Van onze correspondent Gert-Jan van Teeffelen

De winnaars van de Bangladesh currycompetitie in de keuken van hun curryhuis in Bradford in Noord-Engeland in 2004. Foto AP

LONDEN De twee Franse bankiers verliezen hun geduld. 'We zitten hier nu al twintig minuten. Als het eten nu niet komt, vertrekken we. Ik heb toch gezegd dat we haast hadden', snauwt een van hen naar de bediening.

Luttele seconden later is uit de keuken een flinke scheldpartij te horen. De arme ziel die daar tussen de pannen staat, krijgt er ongenadig van langs. Het eten staat vervolgens in een mum van tijd op tafel.

Of de scène aan personeelsgebrek te wijten is, lijkt onwaarschijnlijk. Restaurant Preem geldt als een van de beste curryhuizen van Brick Lane. Rond dit beroemde straatje in Oost-Londen zitten tientallen van deze zaken, bijna allemaal gerund door Bengalezen.

Het is middag en dus nog rustig. Afgezien van de bankiers zitten er alleen twee stelletjes en een rugzaktoerist. De grote massa komt pas 's avonds. Voor elke zaak staan mannen die gasten proberen te lokken met de belofte van een gratis biertje en *special prices*.

De concurrentie is hevig: het zijn zware tijden voor de sector die tot de nationale cultuur is gaan behoren. Wat 'de Chinees' is voor de Nederlander, is het curryhuis voor de Brit, maar dan in het kwadraat. Bijna elke familie haalt met regelmaat zo'n gekruide maaltijd, waarbij het vette gerecht 'chicken tikka masala' het populairst is.

Er zijn in Groot-Brittannië alleen al twaalfduizend 'Indiase' restaurants in handen van ondernemers uit Bangladesh. Ze hebben samen 85 duizend mensen in dienst en een omzet van 4,5 miljard euro.

Twee recente ontwikkelingen hebben hun de duimschroeven aangedraaid. De prijs van basmatirijst is in een paar maanden ruim 60 procent gestegen door de voedselcrisis op de wereldmarkt. Ook bakolie is duurder geworden. De eigenaar van Preem, Azmal Hussain, zegt dat zijn winstmarges zo onder druk staan dat hij overweegt een van zijn vier zaken aan Brick Lane te sluiten.

Maar de curryhuizen zitten naar eigen zeggen vooral in het nauw vanwege de nieuwe immigratiewet. De Britse regering wil de toestroom van werknemers van buiten de EU indammen, en heeft daarom een op Australische leest geschoeid puntensysteem geïntroduceerd.

Wie bijvoorbeeld geen redelijk Engels spreekt en geen kennis of vaardigheden bezit die door de overheid als dringend gewenst worden beschouwd, komt het land niet meer in. Voor werknemers met geringe scholing gaat de deur in de praktijk helemaal op slot. Alleen welgestelde buitenlanders met goedbetaalde functies hebben weinig te vrezen.

Het idee is dat 'Britse banen naar Britse werknemers' gaan, zoals premier Brown heeft beloofd. Op jaarbasis kan het om tienduizenden arbeidsplaatsen gaan. Hij speelt hiermee in op het anti-immigratiesentiment dat in toenemende mate leeft onder de blanke Britse arbeidersklasse.

Maar er wordt ook flink geklaagd over de nieuwe wet. Dat Zuid-Amerikaanse voetballers eerst op taalcursus moeten, vindt niemand erg. Maar veel Britse bejaarden laten zich bijvoorbeeld verzorgen door meisjes uit landen als de Filippijnen, zodat ze langer thuis kunnen blijven wonen. En de staatsziekenhuizen van de NHS wemelen van de Afrikaanse verpleegkundigen.

Nieuwe werkvergunningen voor deze arbeidskrachten zullen echter niet zomaar meer worden verstrekt. Pas als er echt geen Britten of andere EU-burgers reageren op advertenties voor dit soort banen, kan over de grens gekeken worden.

Vooral in de horeca zal de klap hard zijn. Voor koks uit 'exotische' landen zal het immers nagenoeg onmogelijk worden binnen te komen. Zij spreken vaak gebrekkig Engels en verdienen te weinig, waardoor ze onvoldoende punten scoren voor een visum.

Indiase, maar ook Chinese, Pakistaanse en andere restauranthouders halen hun keukenpersoneel veelal uit het land van herkomst, omdat hun kinderen geen trek hebben in dit werk; zij kunnen dankzij hun diploma's betere banen krijgen. Ook Britten en zelfs Polen bedanken voor het werk in de warme en walmende keukens, nog los van het feit dat ze de benodigde kookkunst missen.

De Bangladesh Caterers Association (BCA) zegt nu al 27 duizend vacatures te hebben die niet kunnen worden opgevuld. Dat het de leden ernst is, bleek uit een grote demonstratie die vorige maand op Trafalgar Square werd gehouden tegen de nieuwe wet.

In Brick Lane krijgt de overheid echter bijval uit onverwachte hoek. Kraz (25), het hoofd van de bediening in een van de Preem-restaurants, vindt het sluiten van de grenzen een uitstekend idee. 'Veel mensen uit Bangladesh en andere landen uit de regio komen uiteindelijk alleen maar naar Groot-Brittannië voor een uitkering.' Er zijn voldoende mensen, zegt hij. 'De bazen van de restaurants hebben het tekort aan zichzelf te danken. Ze betalen te weinig.'

Hij beschrijft de uitbuiting in de sector, waar veel illegale arbeid wordt verricht. 'Als ze koks uit Bangladesh laten overkomen, moeten die vaak zelf duizenden ponden betalen voor de eer. Vervolgens krijgen ze een officiële baan van 20 uur voor het minimumloon. Dat is 5,52 pond per uur, daarvan kan in Londen niemand leven. In de praktijk worden ze echter gedwongen 40 tot 60 uur te werken.'

Het gevolg is dat werknemers, zodra ze de kans zien, een uitkering aanvragen. Dat is ook geen vetpot, maar ze hoeven in elk geval geen slavenarbeid te verrichten.

De regering heeft extra controles beloofd op illegale arbeid, maar weigert de wet aan te passen. 'We weten dat er mensen in het land zijn die, indien ze getraind worden, een bijdrage kunnen leveren aan de sector', zei Brown zelf. De cijfers geven hem gelijk. Van de Bengalezen is 14 procent werkloos, en dat is ver boven het landelijk gemiddelde.

Spaanse advocaat vraagt Nederlandse steun om Rwandese oorlogsmisdadigers te berechten

'Genocideverdachte werkt nu voor de VN'

Interview
Jordi Palou Loverdos

Na de genocide in Rwanda namen Tutsi's wraak. De daders van die massamoord op Hutu's lopen vrij rond.

Van onze verslaggeefster Leen Vervaeke

Jordi Palou Loverdos

DEN HAAG Een Spaanse advocaat die in Nederland steun komt vragen voor een rechtszaak tegen Rwandezen. Het lijkt vergezocht, maar Jordi Palou Loverdos (42) heeft goede redenen voor zijn bezoek, woensdag en vandaag, aan de Tweede Kamer en het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Palou vertegenwoordigt de slachtoffers in de rechtszaak tegen veertig hoge Rwandese militairen die verdacht worden van genocide, oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. De Tutsimilitairen zouden na de Rwandese genocide in 1994, waarin vooral Tutsi's door Hutu's werden gedood, de rollen hebben omgedraaid.

Uit wraak werden zo'n honderdduizend mensen gedood, vooral Hutu's. En Congolezen, want het conflict was ondertussen uitgebreid naar buurland Congo (toen Zaïre), waar duizenden Hutu's heen waren gevlucht en waar zich bovenal ontelbare bodemschatten bevinden.

De misdaden, gepleegd tussen 1994 en 2000, vallen niet onder het mandaat van het Internationaal Strafhof, dat misdaden vanaf 2002 berecht. Ook het VN-Tribunaal voor Rwanda, dat misdaden uit 1994 berecht, deed er niets mee. Deels is dat omdat na 1994 gepleegde misdrijven niet onder het mandaat van het Tribunaal vallen.

Zo bleven de misdaden jarenlang zonder gevolg. Tot Palou door nabestaanden van negen Spaanse slachtoffers – vermoorde missionarissen en hulpverleners – werd ingeschakeld. Hij diende een klacht in bij het Spaanse hooggerechtshof, ook namens nabestaanden van Rwandese slachtoffers. Dat was mogelijk dankzij het beginsel van de universele rechtsmacht, waarop aanklagers in westerse landen zich de laatste jaren steeds vaker baseren om buitenlandse oorlogsmisdadigers te vervolgen.

Ook in Nederland en België wordt het universaliteitsbeginsel toegepast, maar Spanje is koploper, niet het minst dankzij het pionierswerk van de vermaarde onderzoeksrechter Baltasar Garzón, die de Chileense dictator Pinochet aanklaagde.

Palou's klacht was succesvol. In februari vaardigde rechter Fernando Andreu, een collega van Garzón, veertig internationale arrestatiebevelen uit. Sindsdien zijn de Rwandese militairen doelwit van Interpol en Europol.

Of ze ooit uitgeleverd worden, is onzeker. De militairen bekleden hoge posities. Kayumba Nyamwasa, die de massamoord op 2.500 Hutuvluchtelingen zou hebben geleid, is Rwanda's ambassadeur in India. Karenzi Karake, die verantwoordelijk zou zijn voor bloedbaden in vluchtelingenkampen, klom op tot tweede man van Unamid, de VN-macht in Soedan. 'Een verdachte van genocide moet een andere genocide helpen voorkomen', zegt Palou. 'Ongelooflijk.'

Rwanda zelf zal de mannen zeker niet uitleveren. 'Daarom vragen we van landen die Rwanda helpen om de ontwikkelingshulp afhankelijk te maken van hun medewerking met het Spaanse gerechtshof', zegt Palou. Zoals Nederland, een belangrijke donor van Rwanda.

Ook als er geen uitleveringen komen, is Palou optimistisch. 'We willen de waarheid aan het licht brengen, en op dat vlak begint het te werken. Mensen beginnen vragen te stellen. De VN bestuderen nu het arrestatiebevel.'

'Regering Soedan is betrokken bij misdaden Darfur'

- Hoofdaanklager Internationale Strafhof verdenkt 'hoge functionarissen'.
- Connecties met Janjaweed.
- Verklaringen van honderd getuigen opgetekend.

AP

NEW YORK 'Het hele staatsapparaat' van Soedan is volgens hoofdaanklager Luis Moreno-Ocampo van het Internationale Strafhof (ICC) betrokken bij misdaden tegen de menselijkheid in Darfur. In een rapport aan de Veiligheidsraad stelt Moreno-Ocampo dat hij bewijzen heeft ontdekt die 'hooggeplaatste functionarissen' van de regering direct met het geweld van de gevreesde Janjaweed-milities in verband brengen.

Namen en bewijzen noemt Moreno-Ocampo in het rapport niet. Die zal hij pas volgende maand op een pro-forma zitting van het hof in Den Haag onthullen. Volgens de woordvoerster van het hof is het voor het eerst dat de hoofdaanklager de voltallige Soedanese regering koppelt aan het geweld tegen de bevolking in Darfur.

Aanklagers van het hof doen al enige tijd onderzoek vanuit een kantoor in Tsjaad. Volgens Moreno-Ocampo zijn van meer dan honderd getuigen in achttien landen verklaringen opgetekend.

Moreno-Ocampo herhaalt in het rapport zijn verzoek aan de Veiligheidsraad om van Soedan de uitlevering te verlangen van twee mannen die door het ICC zijn aangeklaagd wegens misdaden tegen de menselijkheid. Het gaat om de Soedanese minister voor Humanitaire Zaken Ahmed Harun en Ali Kushayb, de 'overste der oversten' van de Janjaweed. Haruns voortdurende rol als minister 'is indicatief voor de steun die hij van boven hem geplaatsten krijgt', zegt Moreno-Ocampo.

Soedanese leiders hebben gewaarschuwd dat de druk om Harun en Kushayb uit te leveren nadelig kan zijn voor de pogingen om tot vredesoverleg te komen in Darfur.

Poolse Zapatero richt pijlen op katholieke kerk

Achtergrond

- Grzegorz Napieralski, nieuwe leider van linkse partij in Polen, moet neergang zien te keren.
- SLD in buurt kiesdrempel.

Van onze correspondent Jan Hunin

WARSCHAU Van Grzegorz Napieralski, de nieuwe voorzitter van het Verbond van Democratisch Links (SLD), kan veel gezegd worden, maar niet dat hij zijn socialistische partijgenoten valse hoop geeft. Gevraagd naar de electorale vooruitzichten van zijn partij waarschuwde hij onmiddellijk na de voorzittersverkiezing van afgelopen weekend voor hooggespannen verwachtingen. Een doelstelling van 20 procent bij de Europese verkiezingen van volgend jaar vond hij wat te hoog gegrepen.

Het moet een koude douche geweest zijn voor diegenen die van Napieralski verwachten dat hij zijn partij laat aanknopen bij de successen uit het verleden. Maar het getuigt wel van een flinke dosis realisme. In de opiniepeilingen komt de SLD, de erfgenaam van de vroegere communistische partij, met 7 procent van de stemmen gevaarlijk dicht in de buurt van de kiesdrempel. Ze is daarmee pas de derde partij van Polen, na het centrum-rechtse Burgerplatform van premier Donald Tusk en het conservatieve Recht en Gerechtigheid van de gebroeders Kaczynski, de belangrijkste oppositiepartij.

Weliswaar doet de SLD, de enige linkse partij van belang in Polen, het nog altijd beter dan haar zusterpartijen in landen als Estland of Slovenië, waar de inwoners na hun slechte ervaringen met het communisme het socialisme radicaal de rug hebben toegekeerd. Maar in vergelijking met hun partijgenoten in Slowakije en Hongarije, waar links aan de macht is, of Tsjechië, waar ze de oppositie aanvoeren, maken de Poolse oud-communisten een slechte beurt.

Geen wonder dat veel oud-communisten heimwee hebben naar de tijd dat de SLD het toneel domineerde. Bij de parlementsverkiezingen van 2001 scheelde het weinig of de partij veroverde een parlementaire meerderheid. Met Aleksander Kwasniewski beschikte ze bovendien over een populaire president.

Van die dagen van glorie blijft alleen nog de herinnering over. Bij de laatste twee verkiezingen haalden de oud-communisten met moeite tien procent. De totstandkoming van een blok met andere linkse groeperingen kon de schade nauwelijks beperken.

Oud-communisten hebben heimwee naar het verleden

Zijn diepe val heeft de SLD vooral aan zichzelf te danken. Het enthousiasme waarmee haar leiders na de val van het IJzeren Gordijn de vrije markt omarmden stootte uiteindelijk zelfs kiezers met heimwee naar het communistische verleden af. Maar de druppel die de emmer deed overlopen waren de corruptieschandalen waarbij de SLD in het begin van de eeuw betrokken was. Zo groot was het gesjoemel tijdens haar laatste regeerperiode dat ze synoniem kwam te staan met corruptie. Een hervormingsgezinde vleugel splitste zich af en vormde de Poolse Sociaal-Democratie (SDPL).

Van de partijvoorzitter wordt verwacht dat hij zijn partij uit de malaise haalt. Maar dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Hoewel zijn carrière pas na de val van het communisme op gang kwam, heeft Napieralski (34) zijn verkiezing voor een groot deel te danken aan de oude garde. Een breuk met het communistische verleden ligt dus niet voor de hand.

Om dezelfde reden wordt de deur naar samenwerking met andere linkse groeperingen, die door Napieralski's voorganger op een kier was gezet, waarschijnlijk definitief gesloten, tot onvrede van de vernieuwers die toenadering zoeken tot hun afgesplitste partijgenoten en van de SLD een sociaal-democratische partij naar West-Europees model willen maken. Ook voor de vroegere anti-communistische oppositie is er volgens de nieuwe partijvoorzitter in zijn partij geen plaats.

In plaats daarvan heeft Napieralski meer ideologische oorlogsvoering beloofd. Hij heeft zijn pijlen gericht op de strenge anti-abortuswetgeving. Ook het concordaat tussen Polen en het Vaticaan kan volgens hem best worden opgezegd.

Zijn antiklerikale licht zegt de partijvoorzitter te hebben opgestoken op stage in Spanje. De socialistische premier José Luis Zapatero, die een linkse politiek voert en overhoop ligt met de Spaanse kerk, is door Napieralski uitgeroepen tot zijn grote voorbeeld.

De vraag is alleen of een land dat nog katholieker is dan Spanje zit te wachten op een Poolse Zapatero. Om zijn partij uit het slop te halen had Napieralski als grote voorbeeld beter voor de pas tot het katholicisme bekeerde Tony Blair gekozen. De Britse oud-premier werd enkele dagen geleden in een Poolse opiniepeiling tot populairste buitenlandse politicus gekozen.